

**¶ In ap̄iūt mōdālitiones sup̄
Johannēm.**

¶ Capitulum p̄mum.

¶ 2

Tohannes euangeli sta q̄ iter euangeli stas vlt̄ mo scrip sit euāge hū. aliqd sup̄adidit de factis et op̄eribus saluatoris q̄ alij obmisserunt de istis ergo abq̄ breuiter ponat et modo huic ope ri scdm capitula i quib; hui⁹ mōi sunt inserat et adiungā. Ergo hic capitulo scđo fit mētio. q̄ xpc cū ad nuptias que facte sunt in cana galilee cū matre eius esset w̄t⁹. et vīnū defecasset. hoc curabat ma ter eius sibi dicere. ad finem illū ut facto miraculo poss; sponsi vē recundiā op̄ice. dicens vīnū n̄ ha bent. Xpc vēto sibi satis dure tēs p̄odisse videtur dicens. Quid mi thi et tibi est mulier. Verūptamē responsonē durā p̄ facti sequen tis dulcedimēz tempauit. Sex em ydrias lapideas in loco positas. et scdm purificationē iudeorū ordia tas aqua ip̄leri iussit. aquā mox in vīnum conuertes architelino et hjs q̄ erāt in nuptijs. p̄p̄mati mā dāuit. q̄ vt gustasset aquā vīnū factā. sponsus vōans et arguēs melius vīnum vlcg in finez seruas se narrauit. dicens Omnis homo

bonum vīnum p̄mo ponit. et cuz mebat fuerint. illud quod deteri us ē. tu autē seruasti bonū vīnū vlcg adhuc. Johā. ii. ¶ Moz ¶ Nuptie iste signant gaudium et p̄spērātē mundanā. que nuptie bene in galilea que interpretatur transmigratio facte dicuntur. p̄ eo q̄ omne mūdanū gaudiū tras migrans et trāitorū repitur. Ad istas tamē nuptias vocātur quā doq̄ tam xpc q̄ maria. mōtū illū qui mūdi gaudia celebrat hoc si ne peccato et cū bona intentione. et cū aliqlis cōt̄ionis et amaritū dimis consideratione facere studēt et sic ihesu et mariam p̄culdubio secū habent. Ihesus em̄ bona intentionem signat. maria autē discipline amaritudinem signat. sup̄. Lu. ii. Inueniēt puerum cū ma tria matre eius. Quid ergo. p̄cer to vīnū perfecte cōsolationis sibi deficit. q̄ sīc nullum potest eē ita magnum gaudiū tpale vbi perfēta consolatio sit. vīnū mōtū nō habet q̄ omnibus cōsideratis semper est pl̄ inuenire de amaro. q̄ de dulci. et de aq̄ q̄ de vīno. et de ebulatione q̄ de gaudio in nuptijs et p̄spēri tatiib; huius mūdi. Psal. xxvii. Cū cātico nō bibent vīnum amara erit pōtio bibentibus illam. Sed p̄certo domin⁹ precepit ministris huius cōiuncti. i. mundane p̄spēritatis sectatoribus. q̄ ydrias lapi deas. i. corda sua dura et mōtuota primo aqua conpunctionis imple ant. et q̄ p̄mo fletibus et lacrimis culpas lauent. et tunc finaliter dominus de aqua ista vīnum faciet. inquantum suam amaram

E v

copunctōnem in dulcedinē eterne consolationis conuertet. **A**qua enim vīnum efficitur quando pīns lacrima spunctō in vīnu qd letificat cor hōminis. i. eterne consolationis gaudium comutatur. **M**at. v. **H**eati qui lugēt quoniam ipsi consolabuntur. Nullus enim cōuiua presentium nuptiarum. i. mundi leticiarum vīnu futū cōsolatio nis poterit obtine nō pīno aquam lacrimatum studeat i. hoc seculo pos fidere. Quilibet ergo cōuiua presētiū gaudiorum aquam spunctō mis i. ydria cordis habeat. a qmuis gaudeat extera it fleat. alioqñ vīnu eternae cōsolatiois impostez vane speat. quia alioquin sibi dicitur finaliter illud. **I**olel pīmo. Vlulate qui bibitis vīnu in dulce dñe quoniam perit ab ore vestro.

Vel dic q̄ cōuiuu et nuptie ad quas vocantur xp̄c et eius discipuli signāt statum pauperuz vbi q̄a vīnum. i. tercena cōsolatio sepe deficit. ydrie lapidee sex. i. sex misericordie opeā in qbus iudei. i. deum confitentes sc̄z fideles purificantur debent istū de fectū supplice. et aquam bonorū t̄paliū in vīnu consolationis in recreationē et effectionem pauperum et coniuacū comutare. vt sic architrichinus. i. deus pater inde possit p̄ complacētiā r̄fici et gustare. **C**Vel dic q̄ iste ydrie signāt diuites. q̄ ut comuniter sunt lapidei atq̄ du ni. q̄ dicuntur tenere metretas binas vel transas in pītu duo p̄cepta caritatis et fidem sācte trinitatis debent seruac̄. sex etiā sunt in pītu sex opa misericordie debent p̄fici

re et implere. **I**sti ergo quotiens vident pauperibus vīnu tēporal consolationis facere. debent ipsi aquis alienae miserie repleri per passionē. et in vīnu cōsolatiois ipsas vertere per elemosinā sū uentionē. et sic hoc vīnum ab architrichino. i. a deo commendabitur p̄ acceptiōne et approbationē. pī. **xxi.** Da siceram merentibus a vi num hīs qui amaro sūt animo. **D** **Q** Vel dic q̄ architrichinus signat mundū et mūdi p̄ncipes l̄di uites qbus videtur q̄ bonū vīnu debet p̄poni dicentes illud quod deterius est apponi. quia apd eos melicera iudicantur p̄sentia q̄ futuā. bona tēporalia q̄ eterna. qd ven est inter peccatois. q̄a modo bibūt in hoc seculo bonum vīnu. i. prosperitatē et gaudiū. sed postq̄ hic fuerint inebriati ditati a impinguati et repleti. tunc apponetur eis illud vīnum quod est de tuus sc̄z eternū suppliciū et tormentum. q̄n erit fel de ac nū vīnu eoz et venenū aspidū ac.

T **E** **Q** **V**m xp̄c quadā die iuennissim in templo vendētes oues boves colubas nūmularios sedētes legitur flagellū de fumiculis fecisse et nūmulariorū es effusisse dīces. **A**uferte ista hīc. a nolite facere domū patris mei domū negotiātōnis. et sicut dicit. **M**ar. istō dixit Scriptū est dom⁹ mea dom⁹ oratiō omis vobis. vos autē fecistis eā spelūca latronū. Que verba sup̄ta sunt a duobus p̄phetis. **P**saie. lvi. dicitur. Dom⁹ mea dom⁹ orationis vobis. **J**ē. vii. addit. Ergo spelūca latronū facta est dom⁹

Ista. // **Mor** ¶ Tēplū signē ecclesiam. oues signāt labore bo ne operatiois et p̄dicationis. oues signant simplicitatē honeste et hu imilis ouersationis. colubē spūs sācti gratiam seu sacramentalis omni mōm̄. nūmularn signant sectato res auaracie et agricultores tpalis fūstātie et possessionis. Cū ergo in templo ecclie sūt aliq̄ q̄ vendūt oues. i. laborem bonoꝝ operū et faciunt agriculturā predicationis p̄ spe tpalis tēributionis. Aliqui q̄ vendunt oures. i. p̄ ypocrisibꝫ sp̄ glorie mundæ simplicit̄ et humi lit̄ viuunt. Aliqui qui vēdunt colubas. i. q̄ grāz spūs sācti et ecclie sacramēta officia et beneficia p̄ tpali mercede offertunt. Aliqui nūmulari. i. aliqui auari qui solū lucris et pecunīs intēdunt. id o xp̄c flagello sue severē iusticie per mortē tpalē et cēnam illos et eorū seq̄ces de tēplo ecclie eiciet. es et pecuniam ipsoꝝ auarouꝫ disperdet. cathadras vēdētiū colubas. i. statut̄ et dignitates simoniacorū subuertet. Nō vult em̄ q̄ domus patris sui que est ecclie official domus nēgotiacionis. nec q̄ illa que domas orationis esse debueat spelūca latronū seu habitaculum malorū hominū nomine. Omne em̄ turpe lucrū exide p̄cipit auferri. et ante omnia seculatia negta. a. nec nō vana opa simoniac et ypocistica scelera submoueri dices. Auferte ista hinc. Et breuit̄ ista ē vēitas. q̄ cathedree. i. officia et dignitates illoꝝ qui in tēplo ecclie vendūt colubas. i. simoniacorū q̄ vendūt spūalia. a deo subuertūt

et in prosperitate manete nulla tenus permittūtur. sed à deponūt à infortiū affligūtur. **Osee. ix** Propter maliciā adiumentouꝫ ipsorum de domo mea eiciā eam. Num mularioꝝ etiā qui sunt ibi. i. auarorum ecclesiasticoꝫ es a domino effunditur. inq̄tū post mortem talium diuitie ipsorum a q̄busdā rapiuntur et p̄tū a parentibꝫ p̄tū a familiariibꝫ p̄tū a latronibꝫ disperguntur. ita q̄ p̄ p̄ aīma sua de quā dū viuerēt cogitāt̄ noluerūt nec misse nec elemosinē pagūt̄. qui potest capere capiat.

¶ Capitulū secundū

// 2

Tlud quod ponit̄ de fatigatiōne dominī super fontem iacob cum vellet ire in ciuitatem samarie que dicitur sychar. et quo mulieri samaritane q̄ veniebat ad hauriendū aquā p̄predicauit. Et q̄ quinque viros habueat sibi dixit. et eam et m̄ltos alios per eā ad se convertit. quia ista concues suos ad ihesum vocauit et adduxit. et quo mirantes apostolos q̄ cum muliere loqueretur in messem alienam misit. sicut diffinitiue hic ponit. **Johannis. iii.** // **Mor** ¶ Exponit̄ per doctores de gētilitate que a p̄ncipio quinq̄ viros. i. quinque s̄ebus naturales habuit. sed iphis mortuis et corruptis alteri viro qui non fuit vir sed formicariꝫ sc̄i dyabolo per ydolatriam adhesit. Quīq̄ iqt̄ viros habuisti et quem modo habes non est tuus vir. Que tandem ad cristum qui ad ciuitatem

Sychar i munidum vicerat et in i
heritate carnis assūpte q̄si fatiga
tus sedebat : a de fonte sue miseri
cordie aquā venie receptuā p fidē
venit. que salutē et conuerionez
retulit. et non soluz sui. sed et m̄
torū quos ad christi fidē conuocauit
et cotradie conuocat et conuocat nō
cessat.

Capitulum tertium. ¶ 2

Erat i iherusalem pba
tica piscina quiq̄ porti
cū habens . circa quaz
iacebat mſitudo mag
na languentū ceterorū claudorū ati
dorum expectatiū aque motuz .
Angelus enim domini scdm̄ tēpus
descendebat in piscinā et aquam
ip̄ius mouebat . et tunc q̄ prius
aquā itrabat quacumq̄ ifirmata
te teneretur continuo san⁹ fiebat
Cū ergo iter alios esset ibi vn⁹ q̄
xxxviii. annis q̄ui ifirmitate dete
r̄ iacebat in ḡbato . nec sanari po
tuerat . p eo q̄ quādo aqua moue
bat nullū habebat hominē q̄ ip
sū ponere i piscina . sed q̄n̄ venie
t̄lebat ip̄iū aliis p̄cedebat et sic
pter portatorū defectū retro alios
mſirmus et lāguīdus manebat .
et aliis p̄currentis sanitatis bene
ficiū reportabat . dominus sibi
misertus ipsum sanabat . et gra
batum suū tollere sibi preceperat
Surge inquit tolle grabatū tuūz
et ambula . statim factus ē homo
sanus . a subiunxit domin⁹ dices
Ecce sanus factus es ia; noli pec
cate . ne deterras tibi contingat . **I**o

v. De ista aut̄ p̄batica piscina . i q̄
nathinei seruitores tēpli hostias
lauabant . ponit petrus comestor
q̄ aliqui dixerunt regnam saba
ostendisse lignum salomonī i quo
debebat homo suspensi . ppter cu
ius mortem iudei p̄derent regnū
hiuz . quo audito illud lignū sepe
hiut in p̄fundū . Sed tandem p̄bati
ca piscina facta est in eodez loco .
Appropinquātē ēgo dominica passi
one lignū illud incipiebat surgē .
et a motu suo aquā piscine agita
re . **M**or. **P.** Ista piscina potest
signare sacra scriptura q̄ quinq̄
porticus habere dic̄t . p eo q̄ i ip
sa p̄t̄ quiq̄ libros moy si subieta
tur . vocabatur etiā bethsāida . q̄ i
terpretatur dom⁹ frugū . domus
petridū . domus venatorū . q̄ sacra
scriptura ē domus et rēpositoriū
frugum . diumorū sacramētorū
et documentorū . petridū . simili
cū et imp̄fectorū . venatorū . doc
torū predicatorū sapiētū . **J**ob . in
Ibi cōstituta est dom⁹ omni viue
ti . Circa istā piscinā multi sūt lan
guētes . multi veritate sciētie de
siderantes et sanari ab ignorātia
ēcupientes . sed reuera ad hoc q̄ i
fieri et simplices possint ibi sana
ri . i scripturarum codicibus in
formari . necesse est q̄ angelus .
diuīma inspiratio vel bon⁹ doctor
descēbat de celo . qui aquam sc̄p
ture sacre moueat et exponat . si
ne angelo enim . sine doctore ifi
rmatas ignorantie in hac piscina
non sanatur . n̄ forte xp̄c p seip̄i
homine sanet et p reuelationem
sibi secreta sua manifestare dignet
Marci decimo sexto . Angelus dñi

descendit de celo et accedens rivot
uit lapidem **L** **V**el dic q̄ ista
piscma signat penitentia circa quā
multitudo languentium per ecatorum
sperat intrare Quia illi qui sunt
ceci per ignorantiam claudi per
injusticiā andi p inuidia q̄ exsic
cat ossa sperat finalit̄ per penitēti
az se saluac̄ **I**sta est q̄ dicitur be
saia domus frugū q̄ fruges vī
tūtum ibi colliguntur domus pe
cudum q̄ simplices qui hostiē dñm
fūt ibi sacerdotib⁹ offredo offerū
tur dom⁹ venator⁹ i. pccō⁹ q̄ ip
si venatores ibi finaliter se abluc̄
opmāt **E**t sic breuič ista ē dom⁹ a
mumis q̄ quīq̄ hēt portic⁹ inq̄tū
om̄s qui quīq̄ peccant sensibus
in istā sperat intrae et ad istā con
fluere aprobāt vñ ill⁹ dñm **J**ob
Cto **I**bi cōstituta est domus om̄i
vūuenti et omnia flumi na iteāt
mate **E**cclasiastes i. **S**ed p certo
nisi angelus interueiat i. n̄ dei mi
sericordia int̄cedat q̄ i piscma pe
nitētie aquaz pūctiois moueat.
tal ihem⁹ et penitēs p nichilo la
boat. sol⁹ em̄ mot⁹ aq. i. sol⁹ opū
etōmis act⁹ pecorez spūalē sanat
Verūptamē non excluditur qui
quandoq̄ domin⁹ sine peitētia ali
quos liberet sicut apparuit i pau
lo solo em̄ verbo solaq̄ inspīrat
one p̄t hominē liberae et absq̄ pei
tentia a cimib⁹ expiac̄ vñ **N**o
Cto **A**rbitramur iustificaē hoīnē
sine operibus q̄ aliq̄ fūt q̄ p peni
tentiam sicut p viam iuris cōmu
nis saluantur aliq̄ vero p solam
dei gratia spūalē sicut p pūlegi
um sanatur ita q̄ cū ip̄is q̄si ex
pūlegio dispensatur **N**o nono

Misēbor cū volučo. **S**urge iqt̄ tol
le ḡbatū tuū et abula **E**st em̄ gra
batū lect⁹ pauper⁹ q̄ signat pccm̄
q̄ hō q̄n p orationē surgit et p
fessionē grabatū pcc̄ tollit et p
bō op̄a m̄cedit tunc sanus a pccō
recedit. **V**erūptamē non debet am
plius peccare ne ppter ingratitu
dmem ipsum attingat deterius su
stmete. **J**o. vñ. **V**ade et ampli⁹
noli peccare. **C** **V**el dic q̄
multi siml̄ currēbant ad piscmaz
vn̄ solūmodo sanabatur q̄ dato
q̄ oēs fideles ad penitentia; gene
raliter currant pauci tamē salutē
repoztant q̄a dicitur i. **C**o. nō
Oes quidē currunt s̄ vnus accipit
brauū. **M**ulti fūt vōti pauci vero
electi. **M**ach. n. **V**l̄ dic quomodo
diligentia valde est p̄ficua q̄a qui
est magis diligens ad piscmaz in
trandum aut aliquod opus bonū
paganiduz debet esse prior ad pre
mūz et q̄ alios p̄uenit currendo
ipsos quo ad sanitatē vel lucrum
precedet **V**el dic q̄ isti languen
tes signant illos qui sunt in pur
gatorio qui piscmaz padysi igre
diuntur scdm̄ q̄ aqua duone mi
sericordie ad indulgendum moue
tur scdm̄ q̄ ab angelo i. a deo or
dmatur sed qd̄ reueā qdaz ibidē
p longa tempora sunt in miseria
et languore quia non habent ho
minē qui eos ibi mittat i. qui pro
dis itercedat vel opera satisfacto
ria faciat a sic oportet q̄ languor
a dolor diuici⁹ i purgatorio p̄seue
ret quousq̄ remiat dñs q̄ ip̄os li
beret atq̄ soluat. **D**ñe iqt̄ n̄ habeo
hoīnē ac. **V**nde qui sic i purgato
rio languet possūt de suis amicis

cōquera dicendo illud. **ps.** Amic
mei a p̄ximi mei aduersū me app
p̄mquauerūt et steterūt. Et q̄ uox
ta me erāt de lōge steterūt. **E**
Vel dic moālter q̄ piscina ē mēs
euus quīq̄ portic⁹ sunt quīq̄
sensus. circa quos mulū hūnt lan
guētes. i. multi affect⁹ et appetit⁹
vitiōrū languore torpētes. isti spi
ritualitē nō sanātur nec ad virtu
tū tēperantia reducūtur nisi ante
ōma aqua cōpūctiōnis ab anglo
. i. a ratione in mentis piscina mo
ueat. **V**el dic q̄ piscina et quīq̄
porticus. i. lex moyſi quīq̄ lib roz
nulluz potuit spūalit̄ sa naē. quo
usq̄ angel⁹ testamēti xp̄c de celo
descēderet. q̄ aquā hui⁹ piseme a
sciētiā hui⁹ legis mouit exposu it
a ipseuit. **A**ggei sebō Mouelo ce
lū et ērā. et tunc reiet de sīdeat⁹
ac. **F** **V**el dic q̄ ista piscina
est curia romana vel cuiuslibet p
lati spūalis v̄l secularis q̄ dicitur
betayda dom⁹ frug⁹. i. diuinitat⁹
dicitur etiā domus pēcudū. q̄ ibi
sunt mlti homines bestiales. **J**ob.
xl. Omnes bestie aḡ ludūt ibi. do
mus vēnatōrū q̄ ibi sunt multi
tēperaliuz raptōres p̄ auatitiam
et terrenoz venatiōnēt et acq̄stio
ni vacātes. **E**ze. xxxii. Ibi pēnici
pes aquilōnis omnes. et vñuer
si vēnatores. In ista sunt mlti por
tieus. i. multa officia dignitates q̄
gradus. vbi quilibet cupit intraē
et statum obtinere. et mlti lāguē
tes. i. ambitiosi beneficia affectan
tes. multi ceci. i. ignorātes. multi
claudi. i. in morib⁹ vacillātes. mlti
ari. i. indevoti et incompatētes
circunq̄q̄ iacet ad subintrādū in

aquā p̄ aliquē portic⁹. i. in aliqd
beneficiū. nec nō ad p̄uenēdū oēs
studēt toto affectu. **I**o. xx. Johā
nes p̄currit citi⁹ petro et venit p̄
or ad monumētum. **V**n̄ quādoq̄
fit q̄ quādo p̄ angelū. i. p̄ occultā
dei iusticiam aqua humāne fragi
litatis mouet. vt pote quādo aliq̄s
ep̄us l̄ bñficiatus mot̄. statim cur
rit istorū abitiosorū mltitudo. q̄ in
trare et se iget̄ conātur. et tñ da
to q̄ önes siml̄ currat. om̄s abiat
om̄s cupiat. tamē vñ tantumō
pmouetur sc̄z q̄ p̄us veit ad itra
dū. i. munca offerēdū. et se p̄ alns
ciatis īgerendo. ille primus reie
ctis alns recipit et sanat. i. **C**oī.
ix. Om̄s currut s̄ vñ accipit bra
wū. Sed qd̄ p̄certo quādoq̄ sunt
ibi aliq̄ q̄ nesciūt bñ currere. nec
se bene īgeret. nec hñt aliquē pro
motorē q̄ ipsos possit portas et p̄
pone. sicut ad itaz fuit boi. et sufficiē
tes viri pauperes. q̄ reuera satis
possent motū aque expectare. q̄a
diutissime oportet eos attēde et
lāguēte. qz si nō habēt portatores
v̄l p̄motorem necesse est ipsos te
tro alios pauperes et languidos
manere. q̄ ante alios vēniunt. et
qui ambitiosi se īgerunt. solent
omnia reportare. et maxime qñ
portatorum. i. fautorum et adiuto
rum seu prelatorū vel assidentiū
magistrorū possunt auxiliū p̄cuā
re. **D**ñe inq̄t hominē si habeo ac.
Vn̄ q̄libet paup̄ dicē p̄ ill. **ps.**
Non fuit qui adiuuat et shēdā
bā ad de xterā et videbā et nō eāt
q̄ cognoscet me. **V**nde n̄ tales a
xp̄o q̄li miāculo se satet et pmoue
ant nūq̄ p̄ coēz cursum in piscina

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ecce balteantur. sed reiecti exte
rius dimituntur. unde xpo dicit
ps. **T**ibi derelictus fu^r pauper or
phao tu eris adiutor eius. **V**l dic
q^{uod} angelus est p^{re}latus p^{re}feme ec
clesie p^{ro}positus. ad quod cū omnes
curerat ut sanetur. i. p^{ro}moueantur
per ipsh. ille sol^v ab ipso portat re
mediū q^{uod} p^{ro}pus venit ad obsequiuū l.
qui habet mediatorem procuratōrem
vel magistrū.

Capitulū quartū. **A**

Hoc ducitur ad dominum
per iudeos quedā muli
er in adulterio dep̄hen
sa. illē ego sciscitatib⁹
qd de ipsa iudicaret. cum moyses
huusmodi lapidati mandaret. a
ex hoc ipsum capē volentibus ut
si dicaret eam esse lapidandam co
tra misericordiā quā pdicabat fa
cere videretur. si vero ipsam di
mittendam assereret legis trans
gressor haberetur. Ihsus remediā
do et vtrāq eorū temptatiuā ne
quicaz icrepando inclinans se di
gito iepit i terrā scribere dīces.
qui sine peccato est. pmū in illam
pus lapidem mittat. quo spletō
quilibet recēdē cupiebat. ipse vō
ut locū daēt exēundi iterum i ter
ram scriberat. Cum ergo secundo
scriberet. ones vn post aliū inci
pientes a seniorib⁹ recesserunt. a
ihesu^r solū cū mulier stantē i me
dio r̄iquerunt. Ihsus aut mulie
rem absoluit. a eam ab ipsis libe
ravit dicens. nemo te cōdempna
uit. At illa. nemo dñe Nec ego te
cōdempnabo vade a aplius noli pec

care. **I**o. viii. **M**or. **I**sta pol
sunt exēplari allegari ad multa
pmōad cautelas malignorū qui p
ponunt hominib⁹ pbleumata bi
cornuta. ut quocūq se vertūt vel
respondeant in amico capiat. preu
dentes tamen viri sciunt euadere
et medium viam tenentes sciant
tales malicias in caput facienti
um retrorquere. **D** **I** **V**l alle
ga qū non dēcet q̄ ciminoſus cri
minofum accuset. et qū quilibz
anteq̄ condempnet aliū debz ſcp
turā quā ſcripit deus in terra ſue
conſciencie. i. p̄pē ſinderiſis timor
ſu legere. a ibi peccata ſua cognos
ſtere. Et ſic cum ſe videt mātora
vel ſimilia aliquoties comiſſe. de
bet ab huiusmodi vidicatiua accu
ſatione ceſſare. Dicēt em q̄ i illa
ſcriptuā quā in terra xp̄c ſcripit
quilibet peccata ſua videbat. qb⁹
vñis continuo recēdebat. Cum er
go dominus ſcriperit in mente a
in conſciētia cuiuſcunq ſcriptuā
indelibilez ſcilicet conſciētia ſinde
reſim et temorſum. conſtat q̄ ſi e
am bene lege rimus et peccata no
stra bene ponderauerimus. ſtatiū
videbimus nos indignos ad alios
iudicandum et ad male de alijs
opmandum. a ſic de talibus accu
ſationib⁹ et iudicij quæſtem⁹
et ad noſtri conſiderationē poti⁹ ū
cedem⁹ dicētes. Qui ſine peccato
ē pmū ū. ac ſi dicēt Nō deq; pec
cas alios accuſaē. ſed poti⁹ ſe casti
gacē. **Q**at. vñ. **Q**uo vides festuā
in oculo ſtratus tui. trabez autē
in oculo tuo non conſideras. **C**
Vel illud allega q̄ xp̄c fecit ſed o
ſcribēs ut locū recēdi daret. p̄t

allegari quomodo prudens iudeo
debet multa dissimulae et sub co-
lore vnius aliud intendere. ut in-
tentum suum posse melius habeat.
Vel allega de misericordia saluato-
ris qui non vult mulierem pecca-
tare. i. animam pice. sed ipsam ab
accusationibus. i. de mortibz et tem-
pationibz liberare. et cuncta criminis
relaxare. **N**uquid voluntatis meae
est mors impie dicit dominus deus. et non
couerterat a vniuersitate et viuere. **Eze.**
xviii. **V**el illud quod dicitur quod a se
moriens recedere ceperit allega quod se
mores quandoque sunt peiores ceteris
et qui alios iudicant si bene exami-
narentur ceperint ceteris nequeores

Capitulum quintum. // A

Qristus perteriens videt
hominem oculum a nativitate.
quez volens illuminare.
lumen fecit ex spu-
to et limuit oculos eius. et dixit
vade et lauare in natatoria filio.
quod interpretatur missus. ab eo est ego
et lauit et recuperato visu redi. et
que tandem dei miracula recitare
iudei de sinagoga eiciebunt. cestus
vero ipsum receperit. ut habeat. **Io.**
ix. **D**e ista natatoria que missus i-
nterpretatur. dicit tanquam epiphamus
quod comestor. quod cum manasses rex
iuda. ysaiam prophetam secari serru-
linea faceret. et ultra modum inde
ysaias sitiet. aqua a missis postu-
lavit quam ab eis sibi negatam
statim in os eius celitus deus misit
et ex tunc fons ibide apparuit. qui
tandem cum reedificaret ciuitas in
ita muros fuit positus. et sic syloë.

.i. missus propter aquam missam defusus
fuit dictus. **I** Allego. **T**ecum a
nativitate signat genus humanum
quod a mundi exordio fuit cecum. et
per peccatum in adam excepatum et lui-
ne diuine gratiae spoliatum. **F**inali-
ter tamen deus oculis suis misericordie
cecum hunc videns. saluam suam ab ipso emissam. i. propum filium
pulueri nostre humilitatis adiunxit.
et quodam lumen. i. quodam mixtu-
ram cruentum deum. et hominem inde co-
posuit quo et cuius fide oculos metales
humani generis. oculos scilicet
ceci limiuit et ipsorum lauari in nata-
toria syloë. i. aquabaptismatis ius-
sit. quod sic visum est discretionis recte-
pita lumen diuine gratie clare videt.
Vnde infra in eodem lumen posuit su-
per oculos meos lauari et video. **I**
B **P**ropter hoc dicitur quod Christus signat predica-
torem vel platum. quod non videt aliquem
cecum. i. peccatorum excepatum vitium ante
omnia debet sputo. i. verbali do-
ctrina sua. lumen. i. memoria sue
nature lutea sibi facere. et luto. i.
memoria sue vilitatis et mortis.
debet oculos sue mentis limire. **T**an-
dem debet facere quod in aqua syloë
.i. in fonte lacrimatum qui celitus
mittitur se abluit. ut sic lumene di-
uine gratiae acqusat. **T**unc ille per-
diceret quod sequitur. **I**lle homo qui
dicitur Ihesus lumen fecit et vix
it oculos meos et video. **C**

Min paterent discipuli de ce-
co nato. **Q**uis peccauit. hic
an petes eius ut cecum nasceret. re-
spondit Christus. Neque hic neque petes
eius peccauerunt. sed ut manifesta-
rent opera dei in illo. **M**oraliter
Doc potest allegari quomodo deus

vitus creatuā sua quādoq; ad ini-
seriam vel ad penam ut elicit ex
inde sua; gloriā et honore. nec ip-
sa creatura de hoc potest cōqueri.
qz scz factori licet factuā sua quo-
cunq; modo voluerit vti. sicut con-
cludit apostolus. Ro. ix. qz figu-
lus facit vas quoddā in honorez
et aliud in cōstumeliā de eadē mas-
sa luti ut in vno sua mſeritordia
in alio sua iusticia valeat declarar-
i. Ie. xviii. Sicut lutū i manu fi-
guli sic ws domus isrl in manu
mea. ¶

Hoc qd dixerūt ceto illumina-
to quando cōmēdabat xp̄m.
in peccatis natus es totus et tu do-
ces nos. Hoc potest allegari qd
arrogātes ab alijs & maxie a pau-
peribus doceri nolūt. sed se ipsos
meliores existimant. qd cōquid ra-
tione dixerint vilipendūt. vñ ipi-
videtur dicē illis qd amic iob sibi
dicebat. Job. xv. Quid nosti qd
ignoremus. quid intelligis quod
nesciamus? Eccle. xm. Pauper lo-
cutus est et dicunt quis est hic

Capitulum sextū. ¶

Quoniam xp̄e in bethania re-
misset ad lazatu mortuū a iam per quatuor di-
es in sepulchro iacentē
et fete incipiēt et in spelūca lapi-
de superposito latitātē iuenisset.
exoratus a martha ad sepulchru
venit. flēs et exorās lazatu de se-
pulchro vocauit dicens. lazaē re-
mi foras et statim qd erat mortuus
resurrexit et ligatis pēdibz et ma-
nibus iunctis et velata facie fuda

rio p̄dnt. Quē ihūs solui p̄cip iēs
liberū abite permisit dicens Solui-
te eum et simile abire. ¶ **O**ra
Per lazatu potest peccator intelligi
et non solum qd unq; peccator. sed
maxime ille qui per oſensu ē mor-
tuus et per malam cōfuetudinem
sepultus. et in spelūca p̄fundē inq
tatis lapide due obſtratiōis op-
p̄ſſ⁹ et hoc per quatuor dies. quo
rū p̄mus est mala delectatio. sed⁹
malus cōſefus. tcius mala opera-
tio. quartus mala cōfuetudo. iam
per malam famam fetidus et in fe-
ctus. vniculis malaruz cōplacētia
tū ligatus. et fudatio male execu-
tions velatus. ¶ Sicut mortui
dormientes in sepulchro. quorū
non est memor amplius. a ipſi de
manu tua repulsi sunt. Sed reue-
re quandeq; fit ex speciali gratia
qz tales deus a peccato fuscitat et
eos miraculose libeāt dicens. laza-
te rem foras. Hene igitur tal la-
zarus qui interpretatur a domino
adūtus rūcupatur. p eo qz sine
speciali dei adiutorio nulli tales a
peccato resurgete dimisūt. Ephe-
v. Surge qd dormis exsurge a mor-
tuis tē. Quando enim deo placet
hominem vocare et a peccato conū-
tere nullum est a deo p̄funduz vi-
tiorum sepulchrum qd rūrectio-
ne. i. cōuisione ipſi⁹ valeat ip̄dire
¶ Saluasti me a descendētibus in
lacu. Verūptū cōa finē isti⁹ fusi-
tatiōis ihūs legitur tremuisse et
fleuisse qd tñ i fuscitatione ade-
scētis. Lu. vn. et puelle. Mat. ix.
nō legit fecisse. In qd nota qz dit-
ficior est conuersio p̄fidi peccato-
ris et illius qui iam per malam

consuetu dīmē est sepultus. et per
infamā fetidus. q̄ illi⁹ q̄ recent
est mortuus. et q̄ de nouo i pecca
tum est lapsus. Lazarus em̄ dato
q̄ fuscitat⁹ fuisset. ligat⁹ tñ a ve
latius exēt quoduscq̄ iā viuū ipsum
dīns soluit i quo notatur. q̄ dato
q̄ peccator p cōtētionē motus fusi
tetur. et viu⁹ i scatū grātie cōsti
tuat. adhuc tamē esse ligat⁹. i. ad
cōfessionē esse obligat⁹ dīmōscit
vñ necessit̄ sit q̄ p confessionē et ab
solutionē soluat̄. ad hoc q̄ pēit⁹
liberetur. sup̄. Luce. xix. Soluū
eū et adducite mihi. Sola em̄ cō
fatio hōiem viuificat. verū tñ ē q̄
cōfessio et absolutio vñculū obli
gatiois tollat̄. ne forte si contēpse
rit in idip̄u cadat et relabat̄.

Capitulū septimū.

¶ A

Petrus et iohānes vñ
tūt ad monumentum
xpi. sed cū cureret du
o simul. iohānes q̄ eāt
petro iumor p̄currat cūtius et veit
p̄or ad monuinetū. vecupt⁹ non
intravit. petr⁹ aut̄ q̄ eāt antiq̄o
veit ad monumentuz vñlām⁹ tñ
pus itrauit. Joh. xx. ¶ **M**ora ¶
Dic potest nota vi q̄ qdam arden
ti⁹ et celeri⁹ volūt ad xpm p̄ lō o
p̄a recurrē. vt sūt īdiscreti iuue
nes ī religiōe vñlī studio. q̄ om̄a
credūt facē p̄mo amo. q̄ nō me
tiūtūr vices suas. b̄ petro. i. antiqu
oribus se p̄ferre conantur. isti tñ
tardius ad xpm ītraat̄. et tardis
acipiunt q̄d affectat̄. q̄ cursu cō
tinuaē nequeūt. a necesse ē q̄ an
te tēpus deficiant ad. Gal. v.

Currebat̄ bene. q̄s ws ipediūt
Qui mōe p̄trū deliberate p̄cedūt
et q̄ non impetuose sed matuē p
bona opera curūt. vt q̄ viā om̄u
nez sequūt̄ qui vñtates suas me
tientes se p̄mo im̄petu leuaē non
querūt. isti dico ītraado ad deum
a cōsequendo propositum alios p
uemunt. et alis deficientibus ip
si viriliter p̄sistunt. In quoq̄ et
go negocio tam morali q̄ agibili
illi q̄ tarde et deliberate operantur
currunt melius. n̄ citius cōsequūt̄
finē ītētū Ecōtra q̄ p̄mo impetū
os⁹ volūt bñ facē tardis cōsequūt̄
tur et succubunt̄ bene ergo nob̄ a
filitur. Coritheo. ix. Sic currite
vt cōprehendatis Substantia enī
festmata minuetur. que aūt pau
latim colligitur manu multiplicat̄
Proub. xm. ¶ **B** ¶ **V**l̄ die q̄
iōhāmes signat populū iudaicu⁹
qui primo veit ad monumentū
xpi. i. ad fidem. qui in gēte sua. p̄
mo credidit. tamē non ītrauit
quia ecclesiam et fidem incānati
omis recipe noluit. sed potius p̄u
incredulitatis vñtum extra man
sit. petrus vero signat populū gē
tium. qui tardus ad monumentū
xpi. i. ad fidem veit. et tamē iste
pr̄aus credendo ecclesiam itrauit
īquantum iudaico populo ī ih̄i
delitate manente iste finaliter cre
didit. Tamen iohannes post pe
trum ītraasse dicitur. q̄ia iudaicu⁹
populus postq̄ plenitudo gen
tū ītrauerit saluus fiet. a ī fine
temporum eristo credet. et sic ve
niūt̄ illud. Mathe. vicesimo
Qd erūt nouissimi p̄mi et p̄mi no
uissimi. ¶ **C**

Patrie flent ad monumentum
legitur dominus in ortulam
specie pmit⁹ appuisse. deinde disci-
pulis in unum congregatis. et pp-
ter metum iudeorum ianuis clau-
sis xpc apparuit et pacē ante oīa
eis obtulit. demde spiritū sanctū
eis dūlit. et potestatem relaxan-
di cimina dedit. veniēs inq̄ ihūs
ianuis clausis dixit. pax vob acci-
pite spiritū sc̄z ac̄. **I**or. **I**ste
si vis allega. q̄ xpc spūaliter solz
appere et grāz dāc illis q̄ flēt ad
monumentū suū. illis q̄ passionē
a morti ipsi⁹ cōpatiūt q̄ i vnū per
caritatē vgregat. et q̄ ianuis clau-
sis sc̄z sēsū extērōz i secreto mē-
tis versantur et a mūdamis nego-
cīs se gātūr. **T**alibus pax in
terioris tranquillitatis offeret. et
spūs sc̄us. dona spūs sancti con-
ceduntur. **T**ales sunt ad quos cri-
stus per grāz v enīre dīmōscitūt.
et ad eos intrare spūaliter inuei-
tur. **T**les digni sūt ut p ipos alie-
na peccā remittant. i. q̄ ad gdū ec-
lesiasticū sublimat. **N**ull⁹ em̄ pa-
ce aīm̄ pt accip̄ n̄ q̄ ianuis sēsu-
um et affectōnū clausis se a mūdi
negotīs voluerit absētā. vñ seq-
tur q̄ iterū veit ihūs ianuis clau-
sis et stetit i medio discipulorū fu-
dū et dixit pax vob. **V**l̄ dic q̄ qn̄
xpc ianuis vteri vgm̄alis clausis
in mundum ad discipulos p natū-
ritatem vēnit. tūc pacem homini-
bus dedit et pacem inter deum et
hommēm reformauit. **L**u. n̄. **E**t i-
terra pax hominibus bone volun-
tatis. **I**llud qd̄ pominur de thom a
qui nōluit credere dictis et ver-
bis aliorum discipulorum et apo-

stolorum c̄stum resuscitatum nisi
oculis videret et palparet maib;
Voc expomitur a gregorio. q̄ de
aliquādo sāctos suos scrupulo du-
bitationis erga dīna mīsteria per-
cutit. vt facta īdāgīne vētās ē
lucescat clarius. et p pbationē e-
licitā illis de quo dubiūz sueāt no-
tiūz fāt. q̄ si dicēt q̄ thomas dubi-
tando cicatrices vulnērū tetigit a
dubietatis vulnus a fideiū menti-
bus āputauit. **V**el dic cōtra quos
dā q̄ nō curāt de auditu s̄ de vīsu
et tactu. nō curāt enim de verba
li pīmissione sed poti⁹ de manuali
oblātione. et de munerū manuali
tactu et palpatione. n̄ tetigero in
q̄ non credā. i. n̄ accep̄o nō faciā
Gen. xxvii. **A**cēde ad me vt tan-
gā te fili mi. et p̄bem si tu es fili⁹
meus esau.

Caplin octauū

I 2

Onm̄ discipuli pīscaren-
tur et nocte illa nichil
prēdidissent. mane fa-
cto affuit dīns ī littō
re sub specie aliena. et p̄cep̄it illis
q̄ rethē ī dexteram nauigh mit-
terent. **Q**uod cum fecissent. iaz
non valebant rethē trahere pre-
multitudine pīscium qui tunc te-
poris capti erant. **C**ognito ergo
q̄ ihēsus esset petrus tumca succin-
ctus misit se ī mare. et alijs nauī-
gio vēmentib⁹ ipse per māc ad do-
minū vēnit. et tandem tracto re-
thi pleno maḡis pīscibus scilic̄

centū et quīquaginta illis discipu
lis. xpc panem et pisces ad come
dendum diuīsīt. **Iohā. xxii.**

Mor. **I**sta allega q̄ apostoli. i.
predicatores q̄diū sine ēsto. i. sine
xpi grā fūnt. tam diū nichil p̄e
dunt. et tēthē predicationis p̄ m
chilo in seculū māē ponunt. Quia
nullos pisces. i. nullos fluxibiles
peccatores capiunt aut cōuertūt.
et potissime de noctē. i. quādo sine
lumine diuīne grātie p̄ēdīcant a
piscantur. Et quando ad simistrā
nauigij. i. sub spe bonorū terreno
rum. vel glorie temporalis que p̄
simistrā intelligitur tēthē predica
tio nīs sue mittere noscūtūr. **Sed**
quando xpc p̄ grātiā vult eis
ad esse. i. ad eius īstinctū ad dē
terā nauigij. i. ī spēm ēterne re
būtūonis tēthē p̄dīcationis noue
rūtē ponēt. et ad volūtātē supē
nam omnia ordīnare. tunc habū
dānter pisces capiūntur et pecca
tores cōuertūtūr. **I**gitur ad dē
terā est pōnēdū tēthē. p̄sente do
mino et non absente. cuiq̄ cōtra
rūm multi p̄dicatores facūnt
q̄p̄ solum ad laudem humānā p̄e
dicant. et sic ad simistrā nō ad dē
terā tēthē ponūt. **Prou. m.** **Cos**
sapiētis ī dēterā eius stūlā ī
simistrā. **B.** **V**el dic q̄ p̄
etr et q̄libet iust⁹ debet cūmā ho
nestē cōuersationis sibi sufficinge.
et se ī mari p̄mitentie ponēt. i.
ad ihesu; q̄ est ī littore padiſi p
bona opa vēnire et ab ipso p̄an
dūm ēterne refēctionis recipere
Luce. xxiij. Ecce p̄adūm paui
mīte. **V**el dic q̄ ista ad cōmedatio
nēm fidei petr dīcūtūr. qui p̄ na

uem vēniēt nōluit. s̄ ī mari s̄e po
sūt. et sic super aquas v̄l salte p̄
aquas iūt.

Hec sequitūr de petro cui ter
noxit domin⁹ petre amas me
p̄asce oves meas. i. q̄ dīcūt petri
ēp̄lē negatioēs purgatā. **F**it etiā
hic mētio de p̄matu ecclēsie dato
petro et etiā de morte eius. **D**e io
hāne euāgelista. de modo fui de cel
fus īnōptū de eo dīc xpc. **S**ic eū
volo manere donec vēmā. de quo
ita exīt sermo et opinio m̄t frēs
q̄p̄ discipulus ille non moritur. i.
q̄p̄ mori nō debēbat ac **I**gitur ista
ad cōmēdationē petri et iohānis
possunt adduci. sed de hys ūmb⁹
ad presētis omittamus.

Explīcūt. **M**oralisationes sup
Johāne. **I**nspīciunt. **M**oralisationes
sup̄ actus **A**p̄stolorū.

Capitulum p̄mum.

Earibz
ap̄stolo
ru; pau
ca s̄b bie
uite
transcu
to a pau
ca de m̄
tis acci

piens ad finēm op̄ls iā fatigatus
accelero. ideo de iuda p̄dītore et
suspensiōe ei⁹. vide sup̄. **M**ath.
xxvii. **I**ll⁹ aut̄ qd̄ hic dīc̄. ca. p̄
mo q̄ xpc dīxit discipul⁹ de futurō
tempore querētib⁹. **N**ō ē v̄m nostē
tpa q̄ pat̄ posuit ī sua potestato.
Doc p̄t allegāi q̄ xpi discipulos